

Predmet : Ovčara (Miroljub Vujović i dr.)
Okružni sud u Beogradu – Veće za ratne zločine
Broj predmeta :K.V. br.1/2003

Glavni pretres : 16. decembar 2004.

Izveštaj : Nataša Kandić i adv. Dragoljub Todorović, punomoćnici oštećenih

Svedok Srećko Borisavljević, penzionisani oficir Vojske Jugoslavije je na početku rekao da je tokom borbi u Vukovaru bio referent organa bezbednosti II jurišnog odreda Gardijske brigade i Operativne grupe «Jug». Svedok Borisavljević je potom istakao da misli da su borbe u Vukovaru definitivno prestale 18. novembra 1991. godine. On je nakon deblokade, bio smešten u kasarni. Na dan 18. novembra bio je veliki priliv civila, žena i dece, a njegov zadatak je bio «operativno nadgledanje» kako se među njima ne bi našli «ekstremi». Radio je i na obezbeđenju transporta ovih civila autobusima za Srbiju ili Hrvatsku. «Ti poslovi su obavljani na Veleprometu, gde je bio sabirni centar. Tu su došli autobusi i kasnije je odatle organizovan prevoz, a on se starao da sve bude u redu. Na pitanje, da li je poznavao Željka Ražnatovića, Borisavljević je odgovorio da ga je upoznao kada je ovaj došao u krug Veleprometa. «On se pojavio sa nekoliko svojih vojnika. Tada sam ga video prvi i poslednji put.» Po rečima Borisavljevića, njegov razgovor sa Ražnatovićem nije bio toliko problematičan. Naime, Ražnatović je tražio da se zarobljenici predaju njemu, dok mu je svedok, po sopstvenim rečima, odgovorio: «Ko si ti da ti ja dam zarobljenike?» Ražnatović je potom rekao da njima treba da sudi narod i dodao: «Daćeš ti njih». Svedok je naglasio da je razlog za njegovo odbijanje da preda zarobljenike bila činjenica da su 99% tih ljudi bili civili i dodao da se sve ovo dešavalo po njegovom sećanju na dan 19. novembra. Svedok Borisavljević je rekao da je na dan održavanja sednice Vlade Istočne Slavonije, Baranje i Zapadnog Srema na Velepromet došao Goran Hadžić sa pratnjom i da su želeli da tu održe sednicu Vlade. Svedok je istakao da je bio iznenađen kada je saznao za to, a Natko Petrović mu je rekao da je odobreno da se ta sednica održi. Po njegovim rečima, Bogdan Vujić ga je izvestio da su i oni pozvani na sednicu, ali je svedok odbio da prisustvuje. Istakao je da je kada je sednica završena, između 14 i 15 časova, došao Vujić i rekao mu: «Bolje što nisi bio. Svašta su rekli. Ispljuvali su nas». Svedok je naglasio da je znao da će se to desiti, pošto je više puta čuo Hadžićevo mišljenje o oficirima JNA i samoj JNA. Vujić mu je tada rekao da je odlučeno da se zarobljenici predaju teritorijalcima. Pošto je to svedoku bilo nepojmljivo, upitao je Vujića ko je to odlučio, na šta mu je ovaj odgovorio: «Oni od gore». Svedok Borisavljević je dodao da su tom razgovoru prisustvovala i dva pukovnika i tri potpukovnika JNA iz resora bezbednosti. Svedok je rekao da je nakon ovog razgovora otišao u kasarnu kako bi obavio svoje redovne aktivnosti. Sutradan, 20. novembra, su po rečima svedoka došli autobusi u kasarnu. Istakao je da je tada bio na Veleprometu i da mu je jedan pripadnik TO rekao: «Pobiće ih tamo kod kasarne», pa je on odmah otišao. Po njegovim rečima, tamo je zatekao tri autobusa puna ljudi u zavojima i sa šavovima, a okolo je bilo puno pripadnika TO i meštana Vukovara koji su želeli da uđu u autobuse. Borisavljević je istakao da je čuo povike teritorijalaca i meštana kao što su: "ubiću te" i "ja ću da ti vratim za." Po rečima svedoka, jedan rezervista mu je rekao da se u kasarni nalazi načelnik štaba Gardijske brigade, Miodrag Panić. Svedok je pozvao Panića, koji je bio zajedno sa majorom Lukićem, i rekao mu "da smiri te ljude", nakon čega se vratio na Velepromet. Svedok Borisavljević je istakao da je bilo pedesetak teritorijalaca kod autobusa, a da on nikoga od njih nije znao po imenu, već samo iz viđenja.

Krajem oktobra za komandanta TO postavljen je Miroljub Vujanović. Svedok je u nastavku rekao da je na Veleprometu imao velikih problema sa Topolom, pripadnikom Leve supoderice, koji se napio i hteo da se izivljava na ljudima koji su bili u sabirnom centru. Svedok Borisavljević je istakao da je Topola tražio od stražara da ga puste kako bi ubio nekog, pa su morali da ga pijanog izbace sa Veleprometa. Svedok je istakao da poznaje osobu sa nadimkom Kinez, koji je bio pripadnik "Leve supoderice", koji je bio visok, crn i imao tada oko 27 godina. Nekoliko dana pred kraj borbenih operacija, Peđa, pripadnik TO i stražar na Veleprometu, je izvestio svedoka da je došao Kinez sa jednom grupom oko ponoći i da su izveli 13 ljudi iz hangara. Svedok je istakao da nije mogao da proveriti tačnost ove informacije, ali je zbog bezbednosti oko 200 ljudi, koji su se tada nalazili na Veleprometu, organizovao njihov transport u kasarnu. Po njegovim rečima, ovi ljudi su sutradan vraćeni na Velepromet, kada je došla vojna policija sa Nenadom Bajićem na čelu, a o celom slučaju je obavešten major Šljivančanin. Svedok je rekao da je nakon povratka u Beograd čuo da su na Ovčari izvršena masovna ubistva. Na pitanje predsednika veća da li poznaje Lazara Savića svedok je rekao da poznaje jednog Vukovarčanina, koji je bio pripadnik TO i poznavao mnogo ljudi i koji mu je dosta pomogao tokom borbenih dejstava. Svedok Borisavljević je naglasio da mu je, koliko se seća 20. novembra uveče posle onog sastanka, ovaj čovek rezignirano rekao: "Ovi ludaci izgleda da će da pobiju one ljude." Na pitanje koje ljude će pobiti i ko su ti ludaci, svedok Borisavljević je odgovorio da je razumeo da se radi o zarobljenicima koji su predati, dok su ludaci pijani teritorijalci. Po Borisavljevićevim rečima, ovaj razgovor je bio oko dva sata posle ponoći, a on je nakon povratka u Beograd pitao Šljivančanina i Vukašinovića da li znaju šta se desilo. Oni mu nisu mogli ništa reći, pošto nisu imali ta saznanja. Svedok je potom rekao da je bio u stalnom sukobu sa teritorijalcima, pošto je jedan deo pripadnika TO bio veoma nedisciplinovan, pili su i kretali se gde je ko hteo, pa je on tražio da se dovedu u red. Svedok Borisavljević je potom dodao da su teritorijalci masovno nosili kokarde i da je on rekao Mrkšiću da je to nedopustivo. Po njegovim rečima Mrkšić mu je rekao: "Neka nose šta hoće samo neka se bore". Svedok je rekao da sa optuženima Vujovićem i Vujanovićem nije bio u sukobu. On je potom prepoznao u sudnici Vujovića, Vujanovića i Milojevića, za koga je rekao da ga prepoznaje, ali da ne zna kako se zove.

Svedok Ljubiša Vukašinović, aktivni oficira Vojske Srbije i Crne Gore, na početku je rekao je da je Gardijska brigada JNA u kojoj je on bio na položaju pomoćnika načelnika bezbednosti, majora Veselina Šljivančanina došla u Vukovar 28 ili 29. septembra 1991. godine. Komanda brigade je bila smeštena u Negoslavicima. Po rečima Vukašinovića, kasnije je formirana Operativna grupa "Jug". Po njegovom sećanju, Vukovar je oslobođen 17. novembra, a Gardijska brigada je otišla iz njega 23. novembra 1991. godine. Svedok je potom napomenuo da je početkom novembra postao komandant na komandnom mestu u Negoslavicima i da je njegova funkcija bila obezbeđenje komande. Govoreći o događajima nakon pada Vukovara, svedok Vukašinović je istakao da ostaje u potpunosti pri ranijim iskazima iz istrage, s tim što je iz razgovora sa kolegama i uvidom u dokumente zaključio da evakuacija bonice nije bila 19.-og, već 20. novembra. Kao prilog toj tvrdnji svedok je rekao da je 19. novembra u poseti bolnici bio Sajrus Vens. Vukašinović je potom naglasio da ga je 19. novembra, oko 20 časova, pozvao na referisanje načelnik bezbednosti u komandu Operativne grupe "Jug" i naredio mu da sledećeg jutra organizuje prebacivanje ljudi iz bolnice u kasarnu, odakle je trebalo da budu transportovani za Sremsku Mitrovicu. "Nigde se nije spomnjala Ovčara." Idućeg dana, u 6,00 sati ujutro, svedok je došao u bolnicu, a tamo je prema njegovim rečima, već bilo dosta teritorijalaca,

građana i ljudi izvučenih iz bolnice. Vukašinović je naglasio da je major Šljivančanin ulazio i izlazio iz bolnice, gde je pregovarao sa osobljem, nakon čega su ljudi iz bolnice ušli u tri autobusa. Po rečima Vukašinovića, ti ljudi su bili u civilnoj odeći, bilo je nekih sa povijenim rukama i glavama, ali su svi bili pokretni. Nakon što su smešteni u autobuse, u kojima je bilo po dva vojna policajca, prebačeni su u kasarnu, gde su već bili teritorijalci i meštani koji su pre toga bili ispred bolnice. Vukašinović je istakao da je video kako su teritorijalci i meštani ljuti i da žele ući u autobuse, ali im je on rekao da to ne smeju. Nakon toga se situacija smirila. U međuvremenu, jedan vojni policajac je svedoku doneo spisak sa imenima dvadesetak ljudi, koje je po nalogu majora Šljivančanina trebalo da vrati u bolnicu. Iako je bilo veoma teško, pošto su teritorijalci i meštani negodovali, svedok je uspeo da ove ljude vrati u krug bolnice. Svedok Vukašinović je naglasio da je tom prilikom rekao majoru Šljivančaninu da to više ne radi, pošto nije bezbedno, i dodao da se potom sa tri autobusa vratio u kasarnu, dok je major Šljivančanin ostao u krugu bolnice. Kada se vratio, autobusa više nije bilo, a Mladen Predojević ga je izvestio da je iz komande stiglo naređenje da se zarobljenici prebace na Ovčaru i da bi i on trebalo da ode tamo. Po sopstvenim rečima, svedok je na Ovčaru stigao oko 13,00 sati i tamo zatekao načelnika Štaba Panića, koji je ubrzo nakon toga otišao. Svedok je rekao da je video puno teritorijalaca, prazne autobuse i ljude u hangaru. Po njegovim rečima, hangar je bio otvoren i nakon što je ušao unutra video je nered, tragove krvi, ljude koji su bili pretučeni i teritorijalce koji su u rukama imali oružje i drvene motke. Tamo su bili Vujović, Vujanović i Kameni i da je on “insistirao kod Miroljuba da se napravi red”, ali da nije imao nikavu podršku od njih. Vukašinović je potom dodao da je zajedno sa vojnim policajcima uspeo da iz hangara ukloni teritorijalce, nakon čega je uveo u hangar i ljude iz ostala tri autobusa. Po rečima svedoka, on je nakon smirivanja situacije napustio Ovčaru i oko 17:00 ili 17:30 otišao u komandu da vidi “ko je to naredio” i da kaže majoru Šljivančaninu šta se dešavalo na Ovčari. Kako major Šljivančanin nije bio u komandi, svedok Vukašinović je rekao Miletu Mrkšiću: “Da je sada dobra situacija, da je bilo puno problema sa teritorijalcima, da se može ponoviti i da bi trebalo pojačati obezbeđenje.” Po rečima Vukašinovića, Mrkšić je to saslušao, a on je Šljivančaninu predočio šta se dešavalo na Ovčari tek oko 21 čas, kada ga je video u komandi. Svedok Vukašinović je istakao da mu je major Šljivančanin, nakon što ga je saslušao rekao: “Vukašine, znao sam da ćeš ti to rešiti.” Na pitanje kome je ostavio na obezbeđenje zarobljenike iz hangara, Vukašinović je odgovorio da ih je ostavio vodu vojne policije 80. motorizovane kragujevačke brigade i dodao da je na Ovčari nakon njegovog odlaska ostao i komandant tog voda Vezmarović. Svedok Vukašinović je istakao da su tokom njegovog boravka na Ovčari bili i neki vojni policajci iz Gardijske brigade, koji su se vratili u kasarnu sa šest autobusa. Odgovarajući na pitanje, koju su ulogu imali optuzeni Vujović, Vujanović i Lančuzanin, svedok je rekao da su oni bili komandanti jedinica koje su bile integrisane u sastav I jurišnog odreda Gardijske brigade JNA i naglasio da su se Vujović i Vujanović na početku smenjivali na položaju komandanta TO Petrova gora, dok je Lančuzanin bio komandant Leve supoderice. U autobusima je bilo oko 250 ljudi. Trijažu u bolnici je vodio major Šljivančanin i kod bolnice je video Miroljuba i Stanka, koje je kasnije video i na Ovčari. Objašnjavajući ponašanje optuzenih Vujovića i Vujanovića na Ovčari, svedok je rekao da su oni stajali, da se nisu se puno mešali, niti su bilo koga tukli. Svedok Vukašinović je potom potvrdio da je moguće da mu je Vujović odgovorio ispred hangara “Nije to vaše”, što je tvrdio svedok saradnik. Svi zarobljenici su bili živi, dok je on bio na Ovčari, a za ubijanje ljudi na Ovčari svedok je odgovorio da je idućeg dana kada se pripremao da preda komandno mesto čuo glasinu kako su ti ljudi nestali i pobijeni.

Fond za humanitarno pravo